

آداب طعام خوردن

آداب طعام خوردن آن است که اول "بسم الله" بگوید و به آخر "الحمد لله" و به آواز بگوید تا دیگران را یاد دهد. و به دست راست خورد، و ابتدا به نمک کند، و ختم نمک کند. یک لقمه برگیرد، آن را خرد کند و نیک بخاید، و تا فرو نبرد دست به دیگر لقمه دراز نکند.

و هیچ طعام را عیب نکند که رسول (ص) هرگز طعام را عیب نکردی، اگر خوش بودی، بخوردی، و اگر نه، دست برداشتی. و از پیش خود خورد و مگر میوه که از جوانب طبق روا باشد، که آن مختلف بود، و از میان نان نخورد، و نان به کارد پاره نکند و گوشت همچنین، و کاسه و چیزی که خوردنی نباشد بر نان ننهد، و دست به نان پاک نکنند، و چون لقمه ای یا طعامی دیگر از دست بیفتد، برگیرد و پاک کند و بخورد، که در خبر است که اگر بگذارد، شیطان را گذاشته باشد.

و نخست انگشت بلیسد به دهان، آنگاه در ازاری مالد، تا آن اثر طعام که خورده باشد، بشود، و در طعام گرم نفخ نکنند، بلکه صبر کنند تا سرد شود. و چون خرما خورد یا زردالو یا چیزی که شمردنی باشد، طاق خورد، هفت یا یازده یا بیست و یک، تا همه کارهای وی با حق تعالی مناسبت گیرد، که وی طاق است و او را جفت نیست! و دانه خرما با خرما بر یک طبق جمع نکند و در دست نگیرد.

(مقتبس از کیمیای سعادت امام غزالی)

فرہنگ

بہ آواز بگوید : (بلند) آواز سے کہے	دراز کردن : بڑھانا
یاد دہد : سکھائے	دست برداشتی : ہاتھ اٹھالیتے
خُرد کردن : چھوٹا کرنا، باریک کرنا، پینا	جوانب : جمع جانب، اطراف
نیک بخاید : خوب چبائے	طَبَق : سینی، ٹرے
خانیدن : چبانا	کارد : چھری، چاقو
تا فرو نبرد : اور جب تک نکل نہ لے	پارہ کردن : کاٹنا، توڑنا، پھاڑنا
فرو بُردن : نکلنا	کاسبہ : پیالہ
خوردنی : قابل خوردن، کھانے کے لائق	پشود : ختم ہو جائے
نہادن : رکھنا	شدن : ہونا، ختم ہو جانا
پاک کردن : صاف کرنا	از دست افتادن : ہاتھ سے گر پڑنا
برگرفتن : پکڑ لینا، اٹھالینا	خبر : حدیث
گذاشتن : چھوڑ دینا	نُخست : سب سے پہلے
لیسیدن : چاشنا	ازار : کپڑا، رومال کی طرح کا کپڑا
مالیدن : ملنا، صاف کرنا	نقخ کردن : پھونکنا، پھونک مارنا
شمردنی : گننے کے لائق	طاق : واحد، اکیلا
جُفت : جوڑا	مناسبست گرفتن : نسبت پیدا ہو جانا
زرد آلو : خوبانی	

تمرین

۱- فارسی میں جواب دیجیے۔

۱- در اول و آخر طعام خوردن چه گفتن لازم است ؟

۲- آیا با دست چپ خوردن خوب است ؟

۳- رسول اکرم (ص) هیچ طعام را عیب نمی کرد ، چرا ؟

۴- امام غزالی درباره طعام گرم چه گفته است ؟

۵- چرا باید چیزهای شمردنی را طاق بخوریم ؟

۲- مندرجہ ذیل الفاظ کے متضاد لکھیے۔

اول ، راست ، پاک ، گرم ، طاق

۳- ذیل کے مضارعوں کے مصادر یاد کیجیے۔

گوید ، دهد ، بخاید ، باشد ، نهد ، خورد ، گذارد ، لیسد ، مالد ، شود